

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І
МИСТЕЦТВ**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

НАЗВА ДИСЦИПЛІН И	АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДИНАМІКИ КУЛЬТУРНИХ ФОРМ
ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙН А ПРОГРАМА	ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ»
РІВЕНЬ ВИЩ. ОСВІТИ	ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ)
ЗІ СПЕЦІАЛЬНО СТІ	В12 КУЛЬТУРОЛОГІЯ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВО
СТАТУС ДИСЦИПЛІН И	ВИБІРКОВА
МОВА ВИКЛАДАНН Я	УКРАЇНСЬКА
КІЛЬКІСТЬ ЄКТС	3/90
НАВЧАЛЬНИ Й РІК	2026–2027

<p>СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ</p> <p>ФОРМА СЕМЕСТРОВО ГО КОНТРОЛЮ</p> <p>(ГРАФІК ВИВЧЕННЯ)</p>	<p><u>ДЕННА ФОРМА: КОНТАКТНІ ГОДИНИ – 40</u> (ЛЕКЦІЙНІ – 24 ГОД, МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ – 6 ГОД), ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВИЗНАЧЕНО 60 ГОД. <u>СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ: ЗАЛІК</u> (2 КУРС, 3 СЕМЕСТР)</p>
<p><i>Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:</i></p>	<p><u>Інтегральна компетентність:</u> Здатність розв'язувати комплексні проблеми та складні спеціалізовані задачі у сфері культурології та музеєзнавства при здійсненні науково-дослідницької діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань.</p> <p><u>Загальні компетентності:</u> ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Здатність працювати з урахуванням вітчизняного та міжнародного контекста.</p> <p><u>Спеціальні (фахові) компетентності:</u> СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері культурології та музеєзнавства, а також дотичних до цих сфер міждисциплінарних напрямів культури, мистецтва та гуманітарних наук. СК3. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та дослідницькій діяльності СК5. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні, міждисциплінарні проекти у сфері культурології та музеєзнавства, впроваджувати новітні музеологічні практики.</p>
<p><i>Програмні результати навчання</i></p>	<p><u>Програмні результати навчання:</u> ПРН 2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями результати наукових досліджень, теоретичні та прикладні проблеми культурології та музеєзнавства державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у фахових вітчизняних та провідних міжнародних наукових виданнях.</p>

ПРН 4. Глибоко розуміти загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері культурології та музеєзнавства, а також у викладацькій практиці.

ПРН 8. Вивчати та використовувати механізми взаємовпливу суспільства та культури, геокультури, світових процесів і міжнародної інтеграції на сутність, властивості та інші системні характеристики культурогенезу в процесі управління культурою та умовах нелінійності та невизначеності.

Мета дисципліни: ознайомити здобувачів з підходами до визначення та класифікації культурних форм; відстежити генезис популярних культурних практик у контексті європейської модернізації; сформулювати уявлення про фрагментацію соціокультурного простору на субкультурні сегменти; сформулювати потребу дотримуватись *академічної доброчесності* (за ст. 42 Закону України «Про освіту» для здобувачів освіти, що передбачає самостійне виконання навчальних завдань, а також завдань поточного та семестрового контролю).

Анотація.

ЗМІСТ дисципліни

МОДУЛЬ 1

ВИДИ КУЛЬТУРНИХ ФОРМ ТА ЇХ ІСТОРИЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ

Тема 1.1. Типологія культурних форм та динаміка їх історичного розвитку. Дискурсивні стратегії. (4 год.)

Тема 1.2. Еволюція морфології культури: від архаїчних до сучасних зразків. (2 год.)

Тема 1.3. Гуманітарний дискурс у перспективі ХХІ століття: методологічні засади. (4 год.)

Модульний контроль

МОДУЛЬ 2

ГЕНЕЗИС ПОПУЛЯРНИХ КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Тема 2.1. Формування культури споживання. Універмаги та реклама як нові культурні тексти. Масова мода та стандартизація. (6 год.).

Тема 2.2. Елітарність: діяльнісний підхід. Формоутворення в літературі, музиці, живописі в епоху постмодерну. (6 год.)

Модульний контроль

МОДУЛЬ 3

ФРАГМЕНТАЦІЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ НА СУБКУЛЬТУРНІ СЕГМЕНТИ

Тема 3.1. Субкультурна дисперсія сучасного соціокультурного поля. (6 год.).

Тема 3.2. Сучасні супер-субкультури: гік-, глем, альт-культура. Стиль життя представників мережевих спільнот (Геймерів, К-пор фандомів, Хіпстерів 2.0, Снікерхедів, Блогерів/Інфлюенсерів, Тіктокерів (E-boys/E-girls)). (4 год.).

Тема 3.3. Поліструктурність та розгалуженість субкультур у сучасному культурному просторі. (2 год.).

Модульний контроль

Система оцінювання

Методи оцінювання: усне опитування, тестові завдання, відстеження індивідуальних досягнень/активність в аудиторній роботі, вербальне оцінювання.

Форми оцінювання: Оцінювання роботи під час лекційних занять – 48 балів (від 0 до 2 балів за кожен лекцію).

2. Модульний контроль – 6 балів (від 0 до 3 балів за кожен модуль).

3. Залік – 34 бали.

Шкала оцінювання:

За національною диференційованою шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

За шкалою ECTS: A 90-100, B 82-89, C 74-81, D 64-73, E 60-63, FX 35-59, F 1-34.

Академічна доброчесність

Всі учасники освітнього процесу дотримуються політики доброчесності і сприяють функціонуванню

ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

Основна література:

1. Гавеля О. М., Гавеля О.Р. Культурна цінність творів мистецтва, згенерованих штучним інтелектом // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2026. № 1. С. 165-171.
2. Гавеля О. М., Гавеля О. Р. Трансформація культурних практик: традиційні форми, сучасні методи та міждисциплінарні перспективи. Українська сучасна гуманітаристика: виклики та стратегії розвитку : колективна монографія / уклад.: В. А. Сіверс, О. Ф. Стаднік. Київ : НАКККіМ, 2025. С. 102–153.
3. Геннінг К. Субкультури: Аналіз та калейдоскоп : навч. посіб. / пер. з нім. Київ : Ніка-Центр, 2012. 254 с.
4. Герчанівська П. Е. Динаміка культурних форм у добу цифрових трансформацій. *Культура і сучасність*. 2025. № 1. С. 12–18.
5. Герчанівська П. Е. Культура в парадигмах постмодерну : монографія. Київ : НАКККіМ, 2019. 324 с.
6. Зуєв О. П. Дискурсивні стратегії в сучасному культурному просторі: теоретико-методологічний аспект. *Вісник НАКККіМ*. 2021. № 2. С. 15–20.
7. Кассіерер Е. Філософія символічних форм. Т. 1: Мова / пер. з нім. Київ : Дух і Літера, 2020. 424 с.
8. Копієвська О. Р. Морфологічна еволюція мистецьких практик: від архаїки до метамодерну. *Мистецтвознавчі записки*. 2025. Вип. 47. С. 89–96.
9. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурі сучасної України : монографія. Київ : НАКККіМ, 2018. 320 с.
10. Король Д. О. Гік-культура як феномен сучасної культури: спроба теоретичного осмислення // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 2. С. 22–27.
11. Овчарук О. В. Постать митця в соціокультурному просторі : навчальний посібник. Київ : НАКККіМ. 2022. 152 с.
12. Осадча Л. В. Генезис та трансформація культурних форм: від традиції до мережевих структур. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і*

Рекомендовані
джерела:

мистецтв. 2025. № 1. С. 22–28.

13. Осадча Л. В. Гуманітарний дискурс ХХІ століття: ціннісно-сміслові виміри та методологічні виклики. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури.* 2025. Вип. 54. С. 10–16.

14. Осадча Л. В. Динаміка морфологічних ознак культури в просторі постмодерну. *Культура і сучасність.* 2024. № 2. С. 41–47.

15. Рижанова С. Б. Типологізація культурних смислів у постнекласичному дискурсі. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.* 2025. № 1. С. 45–51.

16. Шейко В. М. Моделювання культурних форм в умовах глобалізаційних викликів 2020-х років. *Культурологічна думка.* 2025. № 23. С. 33–42.

17. Яковлев О. В. Дискурсивні стратегії сучасної гуманітаристики: нові методологічні підходи. Київ : НАКККіМ, 2025. 210 с.

Допоміжна

18. Хайдеггер М. Витік мистецького твору / пер. з нім. М. Кушніра. Львів : Літопис, 2018. 184 с.

19. Дженкінс Г. Конвергентна культура: де зіштовхуються старі та нові медіа / пер. з англ. К. Дудка. Київ : Критика, 2017. 384 с.

20. Маффесолі М. Час племен: занепад індивідуалізму у постмодерному суспільстві / пер. з фр. В. М. Єрмоленка. Київ : Дух і Літера, 2018. 264.

21. Почепцов Г. Г. Від покемонів до Гітлера: як м'які впливи змінюють світ. Київ : ВД «Дакор», 2019. 248 с.

22. Рафальський О. О., Калакура Я. С., Коцур В. П. та ін. Антропологічний код української культури і цивілізації : у 2-х кн. Київ : ІПІНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2020.

23. Jenks C. *Subculture: The Fragmentation of the Social.* London : SAGE Publications, 2005. 176 p.

24. Bennett A. Subcultures or neo-tribes? Rethinking the relationship between youth, lifestyle and musical taste. *Sociology.* 1999. Vol. 33(3). P. 599–617.

25. Ghaffari M., Javan A. S. The Fragmentation of Identity Formation in the Age of Glocalization. *SAGE Open.* 2020. Vol. 10(2). URL: doi.org (date of access: 24.04.2026).

26. Haenfler R. *Subcultures: The Basics.* London : Routledge, 2013. 184 p.

27. Muggleton D., Weinzierl R. *The Post-Subcultures Reader*. Oxford ; New York : Berg Publishers, 2003. 324 p.
28. Srinivas S. J., Belk R. W. Toward a theory of subcultural mosaic: Fragmentation into and within subcultures. *Journal of Consumer Culture*. 2019. Vol. 19(2). P. 191–214.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова періодика України. Сайт електронних видань вищих навчальних закладів і наукових установ України. URL: <http://journals.urau.ua>
2. Електронний каталог Наукової бібліотеки НАКККиМ. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>
3. Електронна бібліотека. Підручники. URL: <http://www.info-library.com.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Бібліотека Конгресу. URL: <https://www.loc.gov/collections/world-digital-library/>

Матеріально-технічне, лабораторне, програмне забезпечення дисципліни

Матеріально-технічне забезпечення: Ноутбук або комп'ютер з мікрофоном, колонками та веб-камерою, мережа Інтернет

Програмне забезпечення для виконання практичних завдань: Microsoft 365 (Word, Excel, PowerPoint)

Аудиторні, семінарські та практичні заняття офлайн:
м. Київ, вул. Лаврська, 9, корп. 7, аудиторія 223

Дистанційні/змішані заняття на платформі Classroom (Google). Доступ до освітнього онлайн середовища відбувається виключно через особистий обліковий запис здобувача НАКККиМ, який закінчується @dakkkim.edu.ua
Освітнє онлайн середовище доступне здобувачу від першого дня початку навчального семестру до завершення заліково-екзаменаційної сесії.

Доступ до освітнього онлайн середовища за посиланням:
<https://meet.google.com/tdy-stxo-ifk>
<https://classroom.google.com/c/ODYxMTQyMDA2ODE3>

Гарант ОПП

	<p align="center">Освітньо-наукова програма «Теоретичні засади культурології» Гарант ОПП Овчарук ОльгавВолодимирівна, доктор культурологічних наук, професор https://nakkkim.edu.ua/instituti/navchalno-naukovyi-institut-praktychnoi-kulturolohii-ta-artmenedzhmentu/kafedra-psykholohii-ta-humanitarnykh-dystsypli</p>
<p><i>Розробник РП навчальної дисципліни</i></p>	<p align="center">Оксана Миколаївна ГАВЕЛЯ Кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри психології та гуманітарних дисциплін</p>
<p><i>Зворотній зв'язок</i></p>	<p align="center">Зауваження, пропозиції та рекомендації до навчальної дисципліни можна подати через Google form</p>
<p><i>Кафедра</i></p>	<p>Тел. кафедра психології та гуманітарних дисциплін: +38 (044) 288-80-46 Адреса: м. Київ, 01015, вул. Лаврська, 9, корпус 11, каб. 106. E-mail кафедри: languages@nakkkim.edu.ua</p> <p>Посилання на сторінку кафедри на сайті Академії https://nakkkim.edu.ua/instituti/navchalno-naukovyi-institut-praktychnoi-kulturolohii-ta-artmenedzhmentu/kafedra-psykholohii-ta-humanitarnykh-dystsyplin</p>

Викладач дисципліни

**Самоаналіз відповідності показникам діяльності науково-педагогічного
працівника О.М. Гавелі за посиланням**

<https://nakkkim.edu.ua/instituti/navchalno-naukovyi-institut-praktychnoi-kulturolohii-ta-artmenedzhmentu/kafedra-psykholohii-ta-humanitarnykh-dystsyplin/profesorско-vikladatskij-sklad-kafedri/havelya-oksana-mykolayivna-2>

**Оксана Миколаївна
ГАВЕЛІА**

доцентка кафедри гуманітарних дисциплін,
кандидатка педагогічних наук (1997),
доцентка (2004).

E-mail: ogavelia@dakkkim.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-7871-6813>